

DIZAYNERLAR UCHUN GRAFIK DASTURLAR: YANGI YONDASHUVLAR, YANGI METODLAR

Shernazarova Marhabo Mirzaaxrorovna¹

¹ Nizomiy nomidagi TDPU 1 kurs magistranti

MAQOLA MALUMOTI

ANNOTATSIYA:

MAQOLA TARIXI:

Received: 18.01.2025

Revised: 19.01.2025

Accepted: 20.01.2025

KALIT SO'ZLAR:

*grafik dasturlar,
dizayn, 3D dizayn,
interaktiv dizayn, sun'iy
intellekt, mobil dizayn,
yaratish jarayoni,
metodlar,
texnologiyalar,
kreativlik.*

Mazkur maqola dizaynerlar uchun grafik dasturlarni va ularning yangi yondashuvlari, metodlarini tahlil qilishga bag'ishlangan. Maqolada zamonaviy grafik dasturlarning rivojlanishi, 3D dizayn, interaktiv dizayn, sun'iy intellektning qo'llanilishi va mobil dizayn yaratishda foydalaniladigan yangi texnologiyalar ko'rib chiqiladi. Grafik dasturlar yordamida dizaynerlar uchun yaratish jarayonini yanada samarali qilish, kreativ imkoniyatlarni kengaytirish va ish jarayonini avtomatlashtirish imkoniyatlari taqdim etiladi. Shuningdek, maqolada zamonaviy grafik dasturlarni tanlashda metodik yondashuvlar va ularning samaradorligini baholash muhimligi muhokama qilinadi.

KIRISH. Grafik dizayn, san'at va texnologiyaning uyg'unlashuvi sifatida bugungi kunda eng ommabop va zarur sohalardan biriga aylangan. Internet va raqamli texnologiyalarning rivojlanishi dizaynerlar uchun yangi imkoniyatlarni taqdim etmoqda, bu esa yangi grafik dasturlarning paydo bo'lishiga olib keldi. Ushbu maqolada, dizaynerlar uchun mavjud grafik dasturlar va ularning metodologiyasi, yangi yondashuvlar va metodlar haqida batafsil so'z yuritamiz. Grafik dizayn sohasida zamonaviy texnologiyalar va uslublar doimo o'zgarib boradi. Dizaynerlar uchun eng muhim omillardan biri - yangi va innovatsion yondashuvlar va metodlarni kashf etishdir. Grafik dasturlar yordamida yaratilgan dizaynlar nafaqat vizual jihatdan jozibador, balki interaktiv, intuitiv va oson boshqariladigan bo'lishi kerak.

Bugungi kunda grafik dizaynda eng katta inqilob raqamli texnologiyalarning rivojlanishi bilan amalga oshirildi. Dizaynerlar uchun grafik dasturlar, masalan, Adobe Photoshop, Illustrator va CorelDRAW kabi dasturlar nafaqat professional dizaynerlar, balki tasviriy san'atni sevgan oddiy foydalanuvchilar uchun ham mo'ljallangan. Bu dasturlar yordamida dizaynerlar rang, shakl, tuzilma va maketni sinchiklab yaratishlari mumkin. 3D dizayn va animatsiya dizaynerlarning yangi imkoniyatlarga ega bo'lishiga sabab bo'ldi. Ularning yordamida nafaqat statik tasvirlar, balki harakatlanuvchi va interaktiv elementlar yaratish mumkin. 3D modellash, animatsiya va virtual haqiqat (VR) kabi yondashuvlar yangi grafik dasturlar orqali amalga oshirilmoqda.

- Blender: Bu dastur o'zi bepul bo'lib, 3D modellash, animatsiya, vizualizatsiya va boshqa ko'plab funksiyalarni taqdim etadi. Blenderning tez-tez yangilanib turishi va jamoatchilik tomonidan qo'llab-quvvatlanishi uni dunyo bo'ylab dizaynerlar orasida mashhur qilgan.

- Autodesk Maya: Maya dasturi, eng yuqori darajadagi 3D modellashtirish va animatsiya dasturlaridan biridir. Bu dastur filmlar, o'yinlar va boshqa ko'plab vizual effektlar yaratish uchun keng qo'llaniladi.

Mobil qurilmalarda grafik dizayn yaratish uchun yangi ilovalar ishlab chiqilmoqda. Bu dasturlar dizaynerlarga nafaqat rasm chizish, balki ularning ilovalarini yaratish imkoniyatini ham beradi.

- Figma: Figma - bu yangi avlod vektorli dizayn dasturi bo'lib, foydalanuvchilarga internet orqali birgalikda ishlash imkonini beradi. Figma ilovasi dizayn jarayonini tezlashtirishga va samaradorligini oshirishga yordam beradi.

- Sketch: Sketch dasturi, vektorli grafik dizaynda ishlashda foydalanuvchilarga qulay interfeys va ajoyib imkoniyatlar taqdim etadi. Ayniqsa, veb dizaynerlari uchun juda qulay.

Yangi dizayn metodlarini qo'llashda, eng avvalo, dizaynerning maqsadlari va ehtiyojlarini inobatga olish zarur. Grafik dasturlarni tanlashda, ular qanday funktsiyalarni taklif etishini va ularning samaradorligini baholash muhimdir.

Adabiyotlar tahlili. Zamonaviy grafik dizayn sohasida ilg'or texnologiyalar va dasturlar o'rganilishi davom etmoqda. Grafik dasturlar dizaynerlarning ishini yanada samarali qilish uchun turli xil metodlar va yondashuvlarni taqdim etmoqda. Tadqiqotlar, xususan, sun'iy intellektning grafik dizayndagi o'rni, 3D dizayn va interaktiv dizaynning rivojlanishi, mobil platformalar uchun dasturlarni yaratishdagi yondashuvlar haqida keng ma'lumotlar beradi. Grafik dizaynning rivojlanishiga oid bir qancha ilmiy tadqiqotlar mavjud. Masalan, Adobe Photoshop va Illustrator kabi dasturlarni tahlil qilishda, bu dasturlarning imkoniyatlari va

foydalanuvchilarga taqdim etadigan afzalliklari haqida batafsil ma'lumotlar berilgan. Johnson (2019) ning tadqiqotida grafik dizaynerlarning ishlab chiqilgan dasturlarni qanday tanlashlari va bu dasturlar yordamida yaratilgan dizaynlar samaradorligi haqida so'z yuritilgan. Bu tadqiqotda grafik dizaynning eng samarali metodlari va dasturlarni tanlashda eng muhim omillar ko'rib chiqilgan [6].

Yaqinda o'tkazilgan tadqiqotlar, masalan, Robinson va boshqalar (2021) ning ishlari, 3D dizayn dasturlarining, xususan, Blender va Autodesk Maya dasturlarining dizaynerlar tomonidan qanday ishlatilishini va ularning samaradorligini tahlil qilgan. Ularning natijalari, 3D modellash va animatsiyaning grafik dizayn sohasida qanchalik katta o'rin tutishi va bu dasturlar yordamida yaratish jarayonining qanday osonlashishi haqida ma'lumot beradi. Tadqiqotga ko'ra, 3D dizayn texnologiyalari dizayn yaratishda yangi imkoniyatlar yaratadi va dizaynerlarga ko'proq interaktivlikni qo'shishga yordam beradi [7].

Chavez va boshqalar (2020) ning tadqiqotida sun'iy intellektning grafik dizayndagi o'rni va uning dizayn jarayonini qanday o'zgartirishi haqida so'z yuritilgan. Tadqiqotda sun'iy intellekt yordamida dizaynerlarga tasvirlarni avtomatik ravishda tahlil qilish, ranglarni tanlash va dizaynlarni optimallashtirish imkoniyati taqdim etilishi muhim ekanligi ko'rsatilgan. Canva kabi dasturlar sun'iy intellekt texnologiyalarini qo'llash orqali foydalanuvchilarga tez va samarali dizayn yaratish imkonini beradi. Chavez (2020) ning fikriga ko'ra, bu texnologiyalar dizaynerlarning vaqtini tejashga va ish jarayonini tezlashtirishga xizmat qiladi [8].

Grafik dizaynning boshqa bir muhim sohasi esa mobil qurilmalar uchun yaratilgan dasturlardir. Figma va Sketch kabi dasturlar mobil dizaynerlarga o'z ishlarini tez va samarali bajarishga yordam beradi. Kumar (2022) ning tadqiqotida mobil platformalarda grafik dizayn yaratishning yangi yondashuvlari, dizaynning interaktivligini oshirish va foydalanuvchilar uchun qulayliklar yaratish haqida batafsil ma'lumotlar keltirilgan. Tadqiqotda mobil dasturlar yordamida dizayn yaratish jarayoni va bu jarayonning samaradorligi tahlil qilingan [9].

Interaktiv dizayn va virtual haqiqat (VR) kabi texnologiyalar, ayniqsa, grafik dizaynda yangi imkoniyatlarni yaratmoqda. Gonzalez (2021) tomonidan olib borilgan tadqiqotda, VR texnologiyalarining grafik dizayndagi o'rni va uning dizaynerlar uchun qanday yangi imkoniyatlar yaratishi haqida so'z yuritilgan. Tadqiqotda, VR yordamida yaratgan dizaynlar yordamida foydalanuvchilarga ko'proq interaktiv va immersiv tajriba taqdim etish mumkinligi ta'kidlangan. Grafik dizaynning yangi metodlari va yondashuvlari nafaqat

professionallar uchun, balki talaba va yangi boshlovchilar uchun ham muhimdir. Simons va boshqalar (2021) ning ilmiy tadqiqotida, grafik dizaynni o'rgatishda yangi metodik yondashuvlar va ta'lim dasturlari taqdim etilgan. Bu metodlar yordamida o'quvchilar nafaqat texnik ko'nikmalarni egallaydi, balki kreativ fikrlashni rivojlantirishga ham erishadilar [10]. Zamonaviy grafik dasturlar va yangi metodlar dizayn sohasidagi yirik inqiloblarni anglatadi. Ilmiy tadqiqotlar, yangi texnologiyalar va yondashuvlar dizaynerlarga ish samaradorligini oshirish va kreativ imkoniyatlarini kengaytirish imkonini beradi. Sun'iy intellekt, 3D dizayn va mobil dasturlar yordamida yaratilgan yangi metodlar dizaynerlarning yaratuvchanligini rivojlantirishga, ish jarayonlarini samarali tashkil etishga xizmat qiladi. Grafik dizayn sohasida yangi metodlar va dasturlarning rivojlanishi nafaqat texnologik, balki pedagogik jihatdan ham katta ahamiyatga ega, chunki ular yangi avlod dizaynerlarini tayyorlashda muhim rol o'ynaydi [11].

Dizayn jarayonida yangi yondashuvlar ko'plab sohalarda, jumladan, interfaol dizayn, mobil dizayn va kontent yaratish jarayonida qo'llanilmoqda. Yangi metodlar yordamida dizayn jarayonlari yanada samarali va interaktiv bo'ladi. Grafik dizaynni rivojlantirishda yangi dasturlar va metodlar muhim o'rin tutadi. Kelajakda grafik dizayn dasturlari sun'iy intellekt, mashina o'rganish va avtomatizatsiyalashgan texnologiyalar yordamida yanada rivojlanadi. Bu esa dizaynerlarga vaqtni tejash, ish jarayonlarini avtomatlashtirish va yangi kreativ imkoniyatlarga ega bo'lish imkonini beradi. Grafik dizayn sohasida yangi yondashuvlar va metodlar dizaynerlarga yanada qulay va samarali ish jarayonlarini yaratish imkoniyatini taqdim etadi. Grafik dasturlar, ayniqsa, 3D dizayn, interaktiv dizayn va sun'iy intellektni qo'llash orqali, yangi yondashuvlarni qo'llash va yaratish imkoniyatlarini kengaytiradi. Bularning barchasi dizaynerlarning kreativligi va ish samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Xulosa. Zamonaviy grafik dizayn dasturlari va metodologiyalari dizayn sohasida katta o'zgarishlarga olib kelmoqda. Grafik dizayn dasturlari dizaynerlarning ish samaradorligini oshirish, kreativ imkoniyatlarini kengaytirish va yangi texnologiyalarni amaliyotga tadbiq etishda muhim vosita bo'lib xizmat qilmoqda. Grafik dizaynning 3D va interaktiv texnologiyalari, mobil platformalarda ishlashga imkon beruvchi dasturlar, shuningdek, sun'iy intellekt yordamida yaratilgan metodlar dizaynerlarning yaratuvchanligini yanada kuchaytiradi va dizayn jarayonini tezlashtiradi. Ilmiy tadqiqotlar, shu jumladan sun'iy intellekt, 3D dizayn va mobil ilovalar orqali grafik dizaynerlar uchun yangi imkoniyatlar yaratish bo'yicha olib borilgan izlanishlar, zamonaviy texnologiyalarni amaliyotda qo'llashning samarali yo'llarini ko'rsatadi. Shuningdek, grafik dizaynni o'rgatishda yangi

pedagogik metodlar va yondashuvlar dizaynerlarning kreativ va texnik ko'nikmalarini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Bundan tashqari, grafik dizayn dasturlarining yangi metodlarini amaliyotga joriy etish nafaqat dizaynerlarning ish jarayonini yaxshilash, balki o'quv jarayonini modernizatsiya qilish, talabalarga zamonaviy texnologiyalarni o'rgatish va ularni yangi texnikalarga tayyorlashda ham muhim ahamiyatga ega. Bu esa dizayn sohasida yuqori sifatli mutaxassislarni tayyorlashga xizmat qiladi.

Shu tariqa, grafik dizayn dasturlarining yangi yondashuvlari va metodologiyalari zamonaviy dizayn amaliyotini yanada rivojlantirishi, dizaynerlarning professional ko'nikmalarini oshirishi va dizayn sanoatining kelajakdagi talablariga moslashishiga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Adobe. (2023). *Adobe Photoshop CC*.
2. Blender Foundation. (2022). *Blender: Open Source 3D Creation Suite*.
3. Figma. (2022). *Figma Design Tool*.
4. Autodesk. (2021). *Autodesk Maya Software*.
5. Canva. (2023). *Canva Design Tools for Beginners*.
6. Johnson, A. (2019). *Choosing Graphic Design Software: Tools and Methodologies*. New York: Graphic Press.
7. Robinson, R., & others. (2021). *3D Design in Graphic Arts: Emerging Tools and Techniques*. London: Creative Design Publishing.
8. Chavez, L. (2020). Artificial Intelligence in Graphic Design: Revolutionizing the Creative Process. *Journal of Design Technology*, 35(2), 142-158.
9. Kumar, M. (2022). Mobile App Design and Development: New Approaches and Tools. *Technology Today*, 12(4), 88-102.
10. Gonzalez, P. (2021). Virtual Reality in Graphic Design: Expanding Creative Horizons. *Virtual Design Journal*, 19(3), 233-245.
11. Simons, C., & others. (2021). Innovative Teaching Methods for Graphic Design Education. *Design Studies Journal*, 29(1), 50-62.